

Seksualpolitik – krop og følelser, samt beredskabsplan for seksuelle krænkelser

Vedtaget i AfdelingsMED december 2012
Senest redigeret juni 2017

Center for Børn med Handicap

Indhold

BAGGRUND

WHOS FORSLAG TIL DEFINITION AF SEKSUALITET

LOVGIVNINGEN PÅ OMRÅDET

VÆRDIGRUNDLAGET I CENTER FOR BØRN MED HANDICAP

ORGANISERING I CENTER FOR BØRN MED HANDICAP

ROLLER OG ANSVAR FOR SEKSUALAMBASSADØRER I CBH

ROLLER OG ANSVAR FOR SEKSUALVEJLEDERE I CBH

BEREDSSKABSPLAN I FORBINDELSE MED SEKSUELLE KRÆNKELSER

Baggrund

Arbejdet med krop, følelser og seksualitet er en integreret del af den pædagogiske praksis i Center for Børn med Handicap (CBH). Vi skal skabe en ramme hvorunder børn og unge, med ofte meget forskelligartede behov, kan bo sammen, gå i skole sammen og udvikle et hensigtsmæssigt forhold til egen seksualitet.

Disse emner skal derfor løbende tages op på pædagogiske møder om børn og unge og beskrives i baggrundsbeskrivelsen under sundhed. Desuden kan det beskrives i den pædagogiske plan hvis det er et særligt fokusområde.

Det forventes at medarbejdere i CBH har kendskab til og efterlever den overordnede og lokale seksualpolitik.

Som udgangspunkt er det for børn og unge under 15 år ikke tilladt at yde seksualoplysning, men kun seksualvejledning. Seksualoplysning, herunder f.eks. anvisninger i forhold til onani, hjælpemidler, praktisk hjælp skal dog drøftes og besluttes af udvalgte medarbejdere på pædagogiske møder og godkendes af institutionslederen. Samtidig skal aftaler omkring oplysning dokumenteres og der skal foreligge samtykke fra den unge eller dennes forældre.

Det skal desuden bemærkes, at man som medarbejder i Københavns kommune ikke må tage kontakt til en prostitueret på den unges vegne,

WHO's forslag til definition af seksualitet

En arbejdsgruppe under WHO har defineret seksualitet således:

- *"Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed. Den er et basalt behov og et aspekt af det at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet.*

- *Seksualitet er ikke synonymt med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vort erotiske liv. Dette kan være en del af vor seksualitet, men behøver ikke at være det.*
- *Seksualitet kan være så meget mere. Det er, hvad der driver os til at søge efter kærlighed, varme og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved.*
- *Det er ligeså meget dette at være sensuel, som at være seksuel.*
- *Seksualitet har indflydelse på vore tanker, følelser, handlinger og samhandlinger, og derved på vor mentale og fysiske helse. Og da helse er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helse være en basal menneskeret”.*

Lovgivningen på området

- Straffelovens § 222 bestemmer følgende:

Stk. 1. Den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år.

Stk. 2. Har barnet været under 12 år, eller har gerningsmanden forskaffet sig samlejet ved tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

- Kun få unge retter sig efter forældrenes beslutninger på netop dette punkt. Blandt andet derfor indfører straffeloven en såkaldt seksuel lavalder på 15 år.
- Er man under 15 år skal forældre principielt vide alt. Det kan være en god idé med en samarbejdsaftale / forventningsafstemning med forældrene om emnet.
- Er man over 15 år skal forældre måske vide alt, men den unge er faktisk seksuel myndig. Derfor er det væsentligt at inddrage den kognitive funktionsevne. Det har i den forbindelse betydning om det er et seksuelt forhold til en anden person, og om det er ligeværdigt.

Værdigrundlaget i Center for Børn med Handicap

Vi har følgende holdninger til seksualitet, krop og følelser i CBH:

1. Børn og unge i CBH skal stimuleres og vejledes til sunde fysiske og følelsesmæssige vaner og livsstile.
2. Vi forsøger altid at sørge for den rette vejledning frem for at lave forbud.
3. Vi skal tilbyde fysiske aktiviteter, der imødekommer børn og unges behov for sansestimulering, fysisk udfoldelse og berøring.
4. Seksualitet skal altid ses i sammenhæng med krop, følelser, motorik og sanser.
5. Som udgangspunkt skal al seksualitet accepteres, så længe det ikke er selvskadende, krænkende eller vurderes upassende i situationen.
6. Vi har en forpligtelse til at hjælpe børn og unge til en seksualitet, der imødekommer deres behov og ikke krænker andre.
7. Børn og unge har ret til at udtrykke deres seksualitet i rum og på tidspunkter, hvor det er passende.
8. Børn og unge har brug for en privat sfære. Dette skal vi respektere, ved at skabe rum for det.

Organisering i Center for Børn med Handicap

Institutionerne i CBH har forskellige målgrupper, børn og unge har meget forskellige behov. Der skal derfor udarbejdes lokale politikker for seksualitet, krop og følelser. De lokale politikker skal udarbejdes i loyalitet og respekt for denne og øvrige centrale politikker og godkendes i LokalMED.

Roller og ansvar for seksualambassadører i CBH

Alle afdelinger på institutionerne i CBH har en seksualambassadør, som er udpeget af ledelsen.

Ambassadøren har, sammen med ledelsen, følgende ansvar:

- At den lokale seksualpolitik bliver udarbejdet og opdateres minimum hvert andet år i samarbejde med ledelse og medarbejdere
- At være vidensperson for kollegaer med henblik på faglig sparring
- At introducere nye medarbejdere til emnet
- At danne netværk på institutionen
- At deltage i CBH netværk 3 x årligt med henblik på videndeling, faglige oplæg og erfaringsudveksling.

Roller og ansvar for seksualvejledere i CBH

Centerledelsen udpeger og uddanner 2-3 seksualvejledere, helst repræsentanter fra forskellige køn. Disse medarbejdere fungerer som et team, der går på tværs af institutionerne i centret.

Rollen defineres tydeligt i en særskilt funktionsbeskrivelse.

Beredskabsplan i forbindelse med seksuelle krænkelser

Som voksne har vi et ansvar for at beskytte børn og unge, både vores egne og dem vi passer på, som professionelle, særligt når der er tale om alvorlige emner som seksuel krænkende adfærd.

Som fagpersoner skal vi gribe ind og reagere, så tidligt som muligt hvis vi bliver opmærksomme på eller mistænker at børn og unge udsættes for seksuelle overgreb.

I CBH ønsker vi, at sikre at alle medarbejderne har den fornødne viden samt kompetencer til at kunne handle professionelt i arbejdet med den unge eller barnet også i forbindelse med krænkelser af seksuel karakter.

Vi skal skabe en hensigtsmæssig ramme, hvorunder børn og unge, med ofte meget forskelligartede behov, kan bo sammen og udvikle et naturligt forhold til egen seksualitet.

Der skal altid foreligge en individuel vurdering af det enkelte barns eller unges beskyttelses- og støttebehov ved indskrivningen og løbende.

Medarbejderen skal kontinuerligt i den daglige pædagogiske praksis, have fokus på at hjælpe barnet eller den unge med at fastholde eller udvikle strategier til at sikre, at barnet eller den unges grænser respekteres og ikke overskrides.

Vi følger Københavns kommune og Socialforvaltningens " *vejledning og retningslinjer for intern håndtering og samarbejde i de særlige sager, hvor der er mistanke om seksuelt misbrug eller fysisk vold mod børn og unge*"

I det følgende ønsker vi at præsentere en beredskabsplan der beskriver procedure for håndtering af mistanke om seksuelt overgreb, samt vejledningsmateriale til beskrivelse af seksuelle handlinger og hvorledes disse håndteres.

Definition af seksuelle overgreb

Det seksuelle overgreb mod børn er karakteriseret ved følgende:

- Den voksne udnytter barnets tillid.
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet.
- Det er en handling som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til.
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd.
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral.

Kilde: <http://socialstyrelsen.dk/born/overgreb/seksuelle-overgreb/definition-og-lovgivning-om-seksuelle-overgreb>

Ifølge straffeloven er det strafbart at have et seksuelt forhold til personer under 15 år.

Enhver sag, der involverer mistanke eller viden om seksuelle overgreb mod et barn eller ung under 18 år, kræver handling.

Mange parter involveres og loven udstikker rammerne for handling. Uanset arbejdssted, sagens omfang, bekymringens tyngde, hvem der har gjort hvad mod hvem – så er det vigtigt at fastholde fokus på barnet eller den unge.

I det følgende præsenteres konkrete procedurer for hvorledes medarbejderne skal håndtere det hvis der opstår mistanke om seksuelle krænkelser.

Desuden skal der gøres opmærksom på at man som fagperson har skærpet underretningspligt. Som giver mulighed for at gå direkte til socialforvaltningen og kommunalbestyrelsen skal efter anmodningen videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen.

Når barnet eller den unge er tilknyttet CBH skal underretningen foretages til den sagsbehandler i Borgercenter handicap der behandler barnet eller den unges sag.

Da målgruppen i CBH er meget bred i forhold til fysisk og kognitive niveau er tilgangen til, hvorledes man som medarbejder varetager omsorgen for den krænkede og krænkeren beskrevet i den lokale seksualpolitik.

Desuden er der i den lokale politik beskrevet tegn på seksuelle overgreb hos barnet eller den unge. Den forebyggende tilgang i forhold til seksuelle krænkelser i forhold til børn og unge er også beskrevet lokalt.

Når viden eller mistanke om seksuel krænkelse, er rettet mod et andet barn

Medarbejder:

Inddrag din leder. Du vil blive bedt om at nedskrive hvilket tegn ,signaler eller hændelser der ligger til grund for din viden eller mistanke. Nedskriv præcist, hvad du har hørt, set eller gjort i den konkrete situation. Undlad tolkninger.

Leder:

Kontakt sagsbehandler og involver institutionsleder. Det videre forløb aftales i samarbejde. Aftal hvem der gør hvad og hvornår, herunder underretning af forældre til krænker og krænkede. Eventuel politianmeldelse (hvis der er formodning om et strafbart overgreb)

Medarbejder og faglig leder:

Der iværksættes relevant pædagogisk indsats for at understøtte krænker og krænkedes egenindsigt, med det formål at bearbejde og sikre nye mere hensigtsmæssige strategier.

Når viden eller mistanke om seksuel krænkelse, er rettet mod medarbejder

Medarbejder:

kontakt din TR, og inddrag eventuelt din fagforening.
Nedskriv præcist, hvad du har hørt, set eller gjort i den konkrete situation.
Gør brug af din ambulanceplan. Vær opmærksom på tavshedspligt.
Ved politianmeldelse vil du blive fritaget for tjeneste, imens efterforskningen står på.

Leder:

Involver institutionsleder, der kontakter HR i BCH.
Det videre forløb aftales i samarbejde. Aftal hvem der gør hvad og hvornår, herunder underretning af forældre til den formodet krænkede.
Der skal foretages politianmeldelse (hvis der er formodning om et strafbart overgreb).

Arbejds miljørepræsentant, kollega og faglig leder:

Vær opmærksom på, og respektér, at der foregår en efterforskning.
Der iværksættes relevant pædagogisk indsats , med det formål at bearbejde og sikre hensigtsmæssige strategier.

Når viden eller mistanke om seksuel krænkelse, er rettet mod barnets netværk (forældre, familie eller andre i barnets omgivelser)

Medarbejder:

Inddrag din leder.

Dokumenter hvilke tegn, signaler eller hændelser der danner baggrund for din mistanke.

Nedskriv hvad I har hørt, set og gjort i den konkrete situation. Undlad tolkninger.

Leder:

Kontakt sagbehandler og informer om mistanken.

Sagsbehandler er ansvarlig for at bringe sagen videre.

Myndighed træffer afgørelse om evt. politianmeldelse.

Medarbejder og faglig leder.

Hvis der er mistanke mod en eller flere forældre eller stedforældre, må sagen ikke drøftes med forældrene.

Fasthold en normal hverdag for barnet eller den unge med tryghed og forudsigelighed.